

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Nyirgi Imre*

Cím: *Egy grófi ház rejtelméi a Belvárosban*

Forrás: *Népszava*

Bp
(Hely)

1925. 2. 5.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy 333.32

Hely

Idő

"1925"

Személy

Helyszám

Egy grófi ház rejtelméi a Belvárosban.

Másfélmillió „lakás” gróf Festetich Imréné házában. — Fény, levegő és meleg nélkül a pince mélységében.

Azok a szörnyűségek, amelyek a fővárosi lakásmizéria nyomában támadnak, nem először nyilatkoznak meg ezeken a hasábokon és nem először kíséreljük meg ráterelni a figyelmet arra a rákfénére, amelyet a lakáskérdés megoldatlansága jelent Budapesten. A tengernyi panasz közül most ismét kiemelünk egyet, mert ez az eset egyuttal azt a tömkeleget is meghatározza és jellemzi, amellyel elárasztanak bennünket. Azok az értesítések, kérések és panaszlevelek, segítségért kiáltó sorok rengeteg szenvedést képviselnek. Az ilyen, gyakoriságuk miatt már unott lakásriportok mögött ember-sorsok zokognak, családok pusztulása, otthonok szétzülése, gyerekek és anyák korai halála bontakozik ki abból a sötétségből, amelyet a hivatalos tényezők részvétele hiánya teremt a lakásnyomorúság áldozatai körül.

Az előkelő Belváros kéteshírű háza.

Koósz József, egy nehéz munkában eltöltött, fáradtságos élet „jutalma”-képen össze tudott gyűjteni magának 200 koronát, amelyet kaució fejében lefizetett Schiller Jenő régiségkereskedőnek és ennek ellenében az előkelő Belváros közepén, a Molnár-utca 14. számú ház házfőügyelője lett. A ház már nem volt olyan előkelő, mint az a városnegyed, amelyben állott, mert találgatások is voltak benne, de a háztulajdonos ur nagyon alulról kezdte a pénzgyűjtést és neki a ház egy részének ilyeszerű jellege csak lehetőséget adott arra, hogy néhány főbérletet a lakbért illetékes 8 koronával fölemelje. A házban sok volt a jövő-menő, egy szép napon betett egy fiatal ember Koószékhoz egy csomagot megőrzés végett. A csomagban lopott holmi volt. A gyanús ház még gyanúsabb házfőügyelőjét orszázaság miatt másfélre

ítelték. Akik ismerték Koószot, mentőtanúnak jelentkeztek, de ki sem hallgatták őket. Koósznál „elrettentő példát” statuáltak. A 60 éves ember leülte a büntetést, egy évvel idősebb felesége ezalatt nem tudta föntartani magát, a kényszerűség következtében, lassanként eladott minden bútort és konyhaberendezést. Amire Koósz kikerült a fogházból, tömkeleget mindennél. A rosszindulatú háziúr nem engedte meg, hogy albérlőkkel végeztesse el Koószné a házmesteri munkát azon idő alatt, amíg férje az állam kenyerét ette, egy fiatal házaspárt vett föl házfőügyelőnek, a gyámoltalan öregasszonyt kikérgette a lakásból és kegyelemből megengedte neki, hogy meghuzzassa magát a pincében.

Koósz egy kedves, meleg fészket hagyott maga mögött, amelyben — úgy gondolta — nyugalomban, az öregség derűjével éli le majd még hátralevő napjait és méterekkel a föld alatt, vaksötét folyosók mögött, egy szűk, dohos pincehelyiségben találta meg feleségét egy szakadt szalmazsákon, rongyokba burkolva. Koósz halálos beteg lett, háromszor szel ütötte, a házbeliék könyöradományából élt. Azután bémult féloldallal elment éjjeli órnek. Tizenegy órai munkáért naponként 10.000 koronát kap, felesége burgonyát tisztít egy péküzletben.

Az új tulajdonos.

Hogy ide került, annak más története is van. A háztulajdonos időközben eladta a házat gróf Festetich Imrénének, aki abból magánháza akar létesíteni. A Lakáshivatal egyik vezetője, Orbán báró útján el is érte, hogy az első emeletről ebből a célból hat családot kikölteltetik a Lenke-uti állami baraktelepre. Ez az intézkedés közel száz embert érintett, mert a ház

első emeletén tömeglakások voltak és az albérlőkkel együtt a hat lakásban kevés híján valóban száz ember lakott. Egyik lakás konyhájában például két család, a szobában három család lakott. Az egyik házaspárnak hét gyermeke volt, akik azóta már tuberkulotikusok lettek a betonpadlós Lenke-uti baraklakásokban. Schiller Jenő, a régi háztulajdonos, úgy látszik, azzal a kikötéssel adta el a házat a grófnénak, hogy a lelépési díjakat még ő in-

tezi el. Az egyik lakó 19, a másik 8 millió koronát kapott ezen a címen, míg a többi, akik szegény munkások voltak, 150–200.000 koronát. Koószéknek egy fillért sem adott a közben tekintélyes régiségkereskedővé tollasodott Schiller. És ez a 65 éves meghajszolt, szegény öregember, 66 éves feleségével most is ott „lakik” abban a pincében. A pince mennyezete és az udvar szintje között van egy kis nyílás, amelyet zsakrongyokkal torlaszolt el, hogy meg ne vegye az isten hidege. A pince lejárata még kitapogatható sem lehet, még lámpával is merészség kell ahhoz, hogy e nyaktörő lépcsőfokokon lebotorkáljon az ember. Az ajtón sem zár, sem kilincs. A helyiségben teljes sötétség, farkasordító hideg. A földre dobott szalmazsákon, ládákon, fa- és szénhulladékon és szemétdombon kívül semmi butor. Vigasztalan, kétségbeesztő inség, borzalmas tanyája a nyomornak.

A grófi ház emelete és pincéje.

Az emeleten pedig hat teljesen üres lakás... Az esetleges beköltözés megakadályozása végett néhol kivették az ablakrámat, masztot kivetették a fal közepét és a törmelek mögött ott fureszkodik a kihűlt eszerépkályha, amely már nem ad meleget, mint szomorú maradványa az elrablott otthonnak. Igen, egyik szoba mégis be van butorozva néhány szelonnal, mert ha a grófné Pesten jár, a családja itt alszik... Ja, gróf Festetich Imrénének Cserlőn 1552 katasztrális hold terjedelmű birtoka van jó somogyi földből... Ez azonban nem akadályozza meg, hogy ne érvényesítse házúri jogait a szegény Koószékon, akik egy grófi birtokokkal való bebutoroztatást váró, üresen

álló emeleti helyiségek alatt, rémregénybe illő borzalmas viszonyok között élve rothadnak a pincében.

Koószék a napokban a következő értesítést kapták:

Értesitem, hogy mivel szóbeli fölszólításainknak megfelelően mindezekig *nem kerestek* maguknak lakást s nem bocsátották rendelkezésemre az általuk lakásul nem használható pincét, — kénytelen vagyok Maguktól pincebért szedni, mert ingyenes helyiség rendelkezérebocsátására kötelezhető nem vagyok.

A pince bére, tesz havonként 123.760 korona; amennyiben ezen összeget most elsejen a pinceért ki nem fizeti, — bérnemfizetés okából a kilakoltatási eljárást maguk ellen folyamatba fogom helyezni.

Csertő, 1925 február 1-én.

Dr. Szedély Lajos,
ügyvéd, tuzgondnok.

A kis régiségkereskedő fölemelte a bért és így vett vámot a vásárolható szerelmen; a grófné házbért szed egy pinceodnért, amelynek nincs ajtaja, ablaka, semminemű berendezése, tehát megvámolja a nyomort. Koósz egy évben 3.650.000 koronát keres, ebből elköve-
tel tőle 1.485.120 koronát...

Budapesten megakad az élet lüktetése, mert nincsen a fiataloknak lakásuk, egy grófnőnek *egy éve üresen áll hat lakás*. Budapesten tisztí főorvosok vannak, akik az emberi életet vigyázzák, *az etökelő Belvárosban, egy pincében elevenen haldoklik egy házaspár*. Somogyban jó másfélezer hold fejedelmi jövedelmiet hajt egy sok eseléddel utazgató grófnőnek, de ugyanú havonként 123.760 koronát követel a koldusobbnál is koldusabb, szélütött Koósz Józseftől.

Ha az illetékes tisztí főorvosnak kemény szíve és nagy adag bátorsága van, nézze meg a Molnár-utca 14. számú grófi házban Koószékat és segítse őket legalább a Szegényházba, mert talán kellemetlen lenne a kilencágu koronának, ha saját házában halna meg éhen, a pincében egy házaspár, amely lakbérrel tartozik.

Nyíri Imre.